

Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych



Stanowisko

Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych

z dnia 22 lutego 2022 r.

w sprawie:

zmiany art. 9 ust. 2 ustawy z 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw

Z uwagi na zmiany podatkowe dla jst, obowiązujące w związku z wejściem w życie ustawy o Polskim Ładzie, celem ułatwienia jst konstrukcji budżetu lat kolejnych oraz celem konsekwentnego realizowania budżetu w szczególności pomiędzy rokiem 2021 a 2022 (uwzględniając, iż jst otrzymały końcem 2021 r. subwencję dodatkową przeznaczoną również na wydatki roku 2022), jako przedstawiciele regionalnych stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego, skupionych w Ogólnopolskim Porozumieniu Organizacji Samorządowych (OPOS), uważamy za konieczne wprowadzenie zmiany w ustawie z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021 poz. 1927) poprzez rozszerzenie zapisu art. 9 ust. 2 i nadanie mu brzmienia jak niżej:

„2. W latach 2022-2025 jst może w danym roku budżetowym przekroczyć relację, o której mowa w art. 242 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, pod warunkiem że w latach 2021-2025 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach.”

Ustawa Polski Ład, wprowadzająca istotne zmiany w systemie podatkowym, w przypadku dochodów jst bezpośrednio przełoży się na ubytek w dochodach bieżących samorządów, który będzie skutkował znacznym zmniejszeniem nadwyżki operacyjnej, co może zagrozić spełnieniu ustawowego wymogu określonego w art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych w latach od 2022. Wiele jednostek samorządu terytorialnego uchwaliło budżety na 2022 rok z planowanym deficytem

operacyjnym. Ponadto bardzo dynamiczny wzrost cen energii i gazu oraz znacznie wyższa inflacja w stosunku do prognozowanej wymusi na samorządach lokalnych weryfikację przyjętych planowanych wydatków bieżących, które będą musiały być ponoszone w celu realizacji ustawowych zadań. Jednostki samorządu terytorialnego nie mają w tym zakresie żadnego realnego wpływu na możliwość obniżenia wskazanych kosztów. To co było możliwe do wykonania zostało już w dużej mierze zrealizowane (termomodernizacje, wymiany oświetlenia na energooszczędne, budowa nowych budynków w miejsce starych nieefektywnych energetycznie). Narodowy Bank Polski weryfikuje również założenia w zakresie poziomu inflacji i podnosi referencyjne stopy procentowe. Przekłada się to na stawki oprocentowania kredytów wyliczane w oparciu o stopy procentowe obowiązujące na rynku międzybankowym. Sytuacja ta wymusi również weryfikację kwot zaplanowanych przez samorządy na obsługę długu, co przekłada się bezpośrednio na wskaźniki jak i przede wszystkim wydatki bieżące. Obserwowana skala wzrostów cen i stóp procentowych spowoduje powiększanie deficytu operacyjnego, który trudno będzie zbilansować w kolejnych latach budżetowych. Nawet wzrost wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w kolejnych latach nie jest w stanie zrekompensować samorządom powstałego w wyniku reformy ubytku. To niestety, niekorzystnie wpływa na nadwyżkę operacyjną wymaganą przepisami ustawy o finansach publicznych. Jednocześnie pod koniec roku 2021 jst otrzymały z budżetu państwa dodatkowe dochody bieżące w postaci uzupełnienia subwencji ogólnej. W ten sposób istnieje duże prawdopodobieństwo, że rok 2021 zakończy się wysoką kwotą nadwyżki operacyjnej, która powinna być uwzględniona w przytoczonym wyżej przepisie, w szczególności że wpływ dotyczy rekompensaty utraconych dochodów w roku 2022. Wprowadzenie proponowanego zapisu pozostałoby w duchu rządowych zmian reformujących cały system podatkowy, gdyż przyznana w roku 2021 dodatkowa subwencja ma służyć realizacji zadań w kolejnym roku. Zatem wynik budżetu za 2021 powinien być uwzględniony w wyliczeniach, o których mowa w zaproponowanej treści art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jst. Proponowana zmiana realnie przyczyni się do możliwości jeszcze lepszej realizacji zadań nałożonych na wszystkie szczeble samorządu terytorialnego w warunkach dynamicznie zmieniającego się otoczenia.

Grzegorz Świetlik



Przewodniczący

Stowarzyszenia Gmin Regionu

Południowo-Zachodniego Mazowsza

Prezydencja w OPOS